

HUNGARIAN
HELSINKI
COMMITTEE

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI
DI GENOVA

UNIVERSITÉ DU
LUXEMBOURG

Sveučilište u
Zagrebu
University of Zagreb

DigiRights Projekt Irányelvek **TERVEZET**

[Szakmai eseményre szóló változat]

1. BEVEZETÉS.....	2
2. A TOLMÁCSOLÁSHOZ ÉS FORDÍTÁSHOZ VALÓ JOG	2
3. AZ ÜGYVÉDI SEGÍTSÉG IGÉNYBEVÉTELÉHEZ VALÓ JOG.....	3
4. A TÁRGYALÁSON VALÓ JELENLÉT JOGA	5
5. AZ ÜGY ANYAGAIBA VALÓ BETEKINTÉS JOGA.....	7
6. A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG.....	8

Felhívjuk figyelmét, hogy a jelen dokumentum még nem végleges **javaslattervezeteket** tartalmaz. Ezek a DigiRights projekt nemzetközi partnerei folyamatos, együttműködésen alapuló kutatási eredményeiből táplálkoznak, kidolgozásuk és megfogalmazásuk még folyamatban van.

Ezek a javaslatok nem tekinthetők úgy, mint amelyek a Projekt egyes résztvevőinek, vagy az Európai Bizottságnak a véleményét vagy nézőpontját tükrözik.

A javaslattervezeteknek ezt a változatát a Leuven-i Katolikus Egyetem DigiRights Projektcsapata készítette.

Kérjük, **ne** idézze ennek a dokumentumnak sem egy részét, sem az egészét a projektkonzorcium előzetes beleegyezése nélkül.

1. BEVEZETÉS

A következő javaslatokat egyszerűsített formában mutatjuk be, kísérő magyarázatuk és indoklásuk nélkül (amelyeket egy jóval részletesebb dokumentum tartalmaz). Bár az egyes javaslatoknak még nem a végleges változata szerepel itt, a dokumentumban megjelenő javaslatokat a DigiRights Projektcsapat az elmúlt 22 hónapos kutatási és együttműködési munka eredményeként fogalmazta meg. A javaslatok azonban nem véglegesek, ezért minden visszajelzést vagy javaslatot örömmel fogadunk Öntől, mint elméleti és/vagy gyakorlati szakembertől.

Tekintettel a DigiRights Projekt nemzetközi és összehasonlító jellegére, az alábbi javaslatok nem joghatóság-specifikusak, hanem a vonatkozó uniós eljárásjogi irányelvek módosítására irányulnak azért, hogy a védelemhez való jog digitális érvényesülése kifejezetten szerepeljen minden vonatkozó irányelvben.

A kiemelt jogok, amelyekkel foglalkoztunk: a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog, a jogi segítségnyújtáshoz való jog, a jelenléthez való jog, az ügy anyagaiba való betekintés joga és a tájékoztatáshoz való jog.

2. A TOLMÁCSOLÁSHOZ ÉS FORDÍTÁSHOZ VALÓ JOG

A DigiRights Projekt főszabályra vonatkozó ajánlása (kivétel lehetséges): a tolmácsolást és fordítást személyesen kell biztosítani, azaz (legalább) a tolmács és a terhelt ugyanabban a fizikai térben kell, hogy tartózkodjon. Más szóval: ha a terhelt online van, akkor a tolmács ideális esetben a terhelttel egy helyszínről, online csatlakozik be. Ha a terhelt személyesen van jelen, akkor a tolmácsnak is úgy kell jelen lennie.

A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogot a **2010/64/EU irányelv** [az Európai Parlament és a Tanács 2010/64/EU irányelve (2010. október 20.) a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról] szabályozza.

Az **tolmácsoláshoz való jog** tekintetében **a DigiRights Projekt a következő (kékkel jelölt) módosítást javasolja** az irányelv **2. cikkéhez**:

- „(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szóban forgó büntetőeljárás nyelvét nem beszélő vagy nem értő terhelték késelem nélkül tolmácsolást vehessenek igénybe a nyomozó és igazságügyi hatóságok előtt lefolytatott büntetőeljárások során, beleértve a rendőrségi kihallgatást, valamennyi bírósági tárgyalást és bármely szükséges közbenső meghallgatást is.
- (2) Amennyiben a tisztességes eljárás védelme céljából szükséges, a tagállamok biztosítják, hogy tolmácsolás álljon rendelkezésre a terhelték és jogi képviselőjük közötti, az eljárás során lefolytatott bármely kihallgatással vagy meghallgatással, vagy fellebbezési vagy más eljárási kérelmek benyújtásával közvetlen összefüggésben álló kommunikáció céljára.
- (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti tolmácsoláshoz való jog magában foglalja a hallásban vagy beszédben akadályozott személyeknek történő segítségnyújtást is.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy eljárás vagy mechanizmus álljon rendelkezésre annak megállapítására, hogy a terhelték beszélnek-e és értik-e a büntetőeljárás nyelvét, és szükségük van-e tolmács segítségére.

(5) A tagállamok a nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban biztosítják, hogy a terhelteknek joguk legyen megtámadni a tolmácsolás szükségletességét megállapító határozatot, és amennyiben biztosítottak tolmácsolást, lehetőségük legyen panaszt tenni, ha a tolmácsolás minősége nem elégséges a tisztességes eljárás védelméhez.

(6) Adott esetben kommunikációs technológia is alkalmazható, úgymint videokonferencia, telefon vagy internet, kivéve, ha szükség van a tolmács fizikai jelenlétére a tisztességes eljárás biztosításához.

(6A) Távtolmácsolást kell biztosítani, ha a videokonferencia-technológia:

- a) a tolmácsolás minőségét javítja (lásd a (8) bekezdést), így erősítve a tolmácsoláshoz való jogot;**
- b) az eljárás hatékonyságát javítja, különösen akkor, ha a terhelt őrizetben vagy előzetes letartóztatásban van; és**
- c) az eljárás tisztességességének biztosítása megköveteli, hogy a tolmács kommunikációs technológia útján vegyen részt az eljárásban.**

(7) Az európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló eljárások során a végrehajtó tagállam biztosítja, hogy illetékes hatóságai az ilyen eljárás alá vont olyan személyeket, akik az eljárás nyelvét nem beszélik, vagy nem értik, e cikkkel összhangban tolmácsolással lássák el.

(8) Az e cikk értelmében nyújtott tolmácsolás minőségének elégségesnek kell lennie a tisztességes eljárás garantálásához, különösen annak biztosításával, hogy a terheltek megismerhessék az ellenük indított ügyet, és képesek legyenek gyakorolni védelemhez való jogukat.”

3. AZ ÜGYVÉDI SEGÍTSÉG IGÉNYBEVÉTELÉHEZ VALÓ JOG

A főszabályra vonatkozó projekt ajánlás (kivétel lehetséges, pl. vis maior, vagy mind az ügyfél, mind az ügyvéd hozzájárulása esetén): az ügyvédnek **személyesen** jelen kell lennie az ügyfele mellett, különösen az első meghallgatás vagy tárgyalás esetén. Ha a terhelt és az ügyvéd **online** vannak jelen, az ügyvédnek és ügyfelének **ugyanabban a helyiségben** kell lennie. Nem lehetnek egymástól különválasztva.

A büntetőeljárás során a jogi segítségnyújtáshoz való jogot a **2013/48/EU irányelv** [az Európai Parlament és a Tanács 2013/48/EU irányelve (2013. október 22.) a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról] szabályozza.

A **büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való joggal** kapcsolatban a **DigiRights Projekt a következő (késsel jelölt) módosításokat javasolja az irányelv 3. cikkéhez:**

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a terheltek ügyvédi segítséget vehessenek igénybe abban az időpontban és olyan módon, hogy az érintett személy a gyakorlatban hatékonyan érvényesíthesse a védelemhez való jogát.

A tagállamok biztosítják, hogy az ügyvédi segítség igénybevétele személyesen (fizikai jelenlét mellett) történjen, kivéve, ha e cikk (5) bekezdésének feltételei alkalmazandók.

(2) A terhelt számára indokolatlan késedelem nélkül kell biztosítani az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogot. A terhelt számára minden esetben biztosítani kell az ügyvédi segítség igénybevételének lehetőségét az alábbi időpontok közül a legkorábbiban:

- a) a rendőrség vagy egyéb bűnüldöző vagy igazságügyi hatóság általi kihallgatásának megkezdését megelőzően;
 - b) a (3) bekezdés c) pontjával összhangban bármely nyomozó vagy más illetékes hatóság által bármely nyomozási vagy más bizonyításfelvételi cselekmény lefolytatásakor;
 - c) a szabadságelvonás megkezdését követően indokolatlan késedelem nélkül;
 - d) amennyiben büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróságra idézték be, az említett bíróság előtti megjelenés előtt kellő időben.
- (3) Az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog a következőket foglalja magában:
- a) a tagállamok biztosítják, hogy a terheltnek joga legyen az őt képviselő ügyvéddel négy szemkört beszélni és kommunikálni, adott esetben a rendőrség vagy más bűnüldöző vagy igazságügyi hatóság általi kihallgatás megkezdését megelőzően is;
 - b) a tagállamok biztosítják, hogy a terheltnek joga legyen ahhoz, hogy ügyvédje jelen legyen, és hatékonyan részt vegyen a kihallgatás során. Az ügyvéd részvételére a nemzeti jog szerinti eljárásokkal összhangban kerülhet sor, feltéve, hogy ezen eljárások nem sértik az érintett jogok tényleges gyakorlását és lényegét. Amennyiben a kihallgatáson részt vesz ügyvéd, a részvétel tényét az érintett tagállam jogában meghatározott jegyzőkönyvezési eljárással összhangban rögzíteni kell;
 - c) a tagállamok biztosítják, hogy a terheltnek joga legyen ahhoz, hogy ügyvédje legalább a következő nyomozási vagy bizonyításfelvételi cselekményeknél jelen legyen, amennyiben azokat a nemzeti jog előírja, és amennyiben a terheltnek jelen kell lennie vagy jelen lehet:
 - i. felismerésre bemutatás;
 - ii. szembesítések;
 - iii. a bűncselekmény rekonstruálása.

(4) A tagállamok törekednek arra, hogy a terheltnek részére általános tájékoztatást nyújtsanak annak érdekében, hogy azok könnyebben találjanak ügyvédet.

Az ügyvéd kötelező jelenlétére vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések ellenére a tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a szabadságelvonással érintett terhelt ténylegesen gyakorolni tudják az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogukat, kivéve, ha erről a jogukról a 9. cikkkel összhangban lemondtak.

~~(5) Rendkívüli körülmények esetén, és kizárólag a tárgyalást megelőző szakban a tagállamok ideiglenesen eltérhetnek a (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásától, amennyiben a terhelt nagy földrajzi távolságban található, és ez lehetetlenné teszi azon jogának biztosítását, hogy a szabadságelvonás megkezdését követően indokolatlan késedelem nélkül igénybe vehessen ügyvédi segítséget.~~

(5) A terheltnek joga van kérni, hogy az ügyvéd a jogi segítséget távoli eléréssel biztosítsa (tehát az videokonferencia-technológia útján történjen), ha mind a terhelt, mind az ügyvédje hozzájárulását adta a távoli jogi segítségnyújtáshoz.

A hozzájárulást önkéntesen és egyértelműen kell megadni.

Ilyen kérelem azonban nem terjeszthető elő a szabadságelvonásról határozó első (*habeas corpus*) meghallgatással kapcsolatban, amelyen a terhelt és az ügyvéd fizikai jelenléte kötelező. Minden más kihallgatás vagy egyéb eljárási cselekmény esetében kérelmezhető a távoli segítségnyújtás.

A terhelt és az ügyvédje közötti konzultáció kivételével, amely esetben a kommunikációs eszközről a terhelt és az ügyvéd dönt, a távoli jogi segítségnyújtást minden egyéb esetben

videokonferencia-technológia útján kell biztosítani, amelynek során a kommunikáció egyidejű kétirányú hang- és képi információátvitellel történik. Az illetékes hatóság biztosítja, hogy mind a terhelt, mind az ügyvéd hozzáférjen az ilyen videokonferencia-technológia alkalmazásához szükséges infrastruktúrához, ideértve a fogyatékosággal élő személyeket is.

A fentiek nem vonatkoznak arra az esetre, ha

- a) a nemzeti jog kötelező védelmet ír elő;**
- b) a terhelt a sérülékenysége miatt nem képes hozzájárulását adni; vagy**
- c) olyan valós, sürgős és jelentős körülmények állnak fenn, amelyek súlyos veszélyt jelentenek a közbiztonságra, közrendre vagy a közegészségügyre, és, a tisztességes eljárás elvének sérelme nélkül, megkövetelik az illetékes nemzeti hatóságtól, hogy az adott körülmények között távoli jogi segítségnyújtást írjon elő, függetlenül a terhelt és ügyvédje hozzájárulásától.**

(6) Rendkívüli körülmények esetén, és kizárólag csak a tárgyalást megelőző szakaszban a tagállamok indokolt mértékben ideiglenesen eltérhetnek a (3) bekezdésben foglalt jogok alkalmazásától, amennyiben azt az eset egyedi körülményeinek fényében az alábbi nyomós okok egyike támasztja alá:

- a) sürgősen meg kell akadályozni a valamely személy életét, szabadságát vagy testi épségét fenyegető, súlyosan hátrányos következmények bekövetkeztét;
- b) a nyomozó hatóságok azonnali intézkedése elengedhetetlen ahhoz, hogy megakadályozzák a büntetőeljárás érdemi veszélyeztetését.”

Az (ügyfél-ügyvéd konzultáció) titoktartásáról az irányelv **4. cikke** rendelkezik. A **DigiRights Projekt** a következő módosításokat javasolja a 4. cikkhez:

„A tagállamok tiszteletben tartják az ezen irányelv alapján biztosított, ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog gyakorlása során a terhelt és ügyvédje közötti kommunikáció titkosságát. E kommunikáció magában foglalja a találkozót, a levelezést, a telefonbeszélgetéseket, a **videókonferencia konzultációkat**, valamint a nemzeti jog alapján engedélyezett egyéb kommunikációs formákat. **Ha az ügyvéd a tárgyalás vagy más eljárási cselekmény során távmeghallgatás útján jelenik meg, a tagállamok különös figyelmet fordítanak a terhelt és ügyvédje közötti kommunikáció titkosságának tiszteletben tartására és biztosítására.**”

4. A TÁRGYALÁSON VALÓ JELENLÉT JOGA

A főszabályra vonatkozó Projekt ajánlás (kivétel lehetséges, pl. terhelt hozzájárulása esetén): a terhelt legyen **személyesen** jelen ügyvédje mellett.

A büntetőeljárás során a jelenléthez való jogot a **2016/343/EU irányelv** [Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/343 irányelve (2016. március 9.) a büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről] szabályozza.

A **tárgyaláson való jelenlét jogával** kapcsolatban a **DigiRights Projekt a következő (kékkel jelölt) módosításokat javasolja** az irányelv **8. cikkéhez**:

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a terheltnek joguk van a tárgyalásokon jelen lenni.
- (1A) A terhelt kérelmezheti, hogy videokonferencia-technológia segítségével, távolról vehessen részt a tárgyaláson. Az ilyen kérelem kézhezvételét követően a tagállam illetékes hatósága engedélyezi a kérelmet, feltéve, hogy:**
- a) a terheltnek joga van jelen lenni, de az ügy sajátos körülményei miatt a fizikai jelenlét nem lehetséges;
 - b) a videokonferencia-technológia használata indokolható, mivel azon keresztül biztosítható a terhelt részvétele, így biztosítva a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését; és
 - c) a terhelt az alábbiakban meghatározott feltételek szerint hozzájárult ahhoz, hogy videokonferencia-technológia segítségével távolról vegyen részt az eljárásban.

A videokonferencia-technológia segítségével történő távoli részvételhez való hozzájárulás megadása előtt a terheltnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a 2013/48/EU irányelvvel összhangban ügyvédi tanácsot kérjen. Az illetékes hatóságok a hozzájárulás megadása előtt tájékoztatják a meghallgatandó személyt a videokonferencia útján történő meghallgatás lefolytatására vonatkozó eljárásról, valamint az eljárási jogairól, beleértve a tolmácsoláshoz való jogot és az ügyvédi segítség igénybevételéhez fűződő jogot.

A hozzájárulást önkéntesen és egyértelműen kell megadni, és az illetékes hatóságnak a meghallgatás megkezdése előtt ellenőriznie kell a hozzájárulás megadásának körülményeit. A hozzájárulás tényét és megadása körülményeinek ellenőrzését a tagállam nemzeti jogával összhangban rögzíteni kell a meghallgatás jegyzőkönyvében.

Ilyen kérelem azonban nem terjeszthető elő a szabadságelvonás alkalmazásáról határozó első (*habeas corpus*) meghallgatással kapcsolatban, ahol a terhelt fizikai jelenléte kötelező. Minden más meghallgatással vagy egyéb eljárási cselekménnyel kapcsolatban kérelmezhető a távoli részvétel.

A távoli részvételt videokonferencia-technológia használatával kell biztosítani, amelynek során a kommunikáció egyidejű kétirányú hang- és képi információátvitellel történik. Az illetékes hatóság biztosítja, hogy a terhelt, beleértve a fogyatékossgal élő személyeket is, hozzáférjen az ilyen videokonferencia-technológia alkalmazásához szükséges infrastruktúrához.

A terhelt és ügyvédje között a videokonferencia útján foganatosított meghallgatás előtt és alatt folytatott kommunikáció titkosságát az alkalmazandó nemzeti joggal, valamint a 2013/48/EU irányelv rendelkezéseivel összhangban kell biztosítani.

A fentiek nem vonatkoznak arra az esetre, ha

- a) a terhelt sérülékenysége miatt nem képes hozzájárulását adni; vagy
- b) olyan valós, sürgős és jelentős körülmények állnak fenn, amelyek súlyos veszélyt jelentenek a közbiztonságra, közrendre vagy a közegészségügyre, és, a tisztességes eljárás elvének sérelme nélkül, megkövetelik az illetékes nemzeti hatóságtól, hogy az adott körülmények között távoli jogi segítségnyújtást írjon elő, függetlenül a terhelt és ügyvédje hozzájárulásától.

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az olyan tárgyalás, amelynek eredményeként határozat születhet a terhelt bűnösségéről vagy ártatlanságáról, az érintett személy távollétében is megtartható, feltéve, hogy:

- a) a terheltet kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről; vagy

- b) a tárgyalásról értesített terheltet általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.
- (3) A (2) bekezdéssel összhangban meghozott határozat az érintett személlyel szemben végrehajtható.
- (4) Ha a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a terhelt távollétében történő megtartását, azonban az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek való megfelelés nem lehetséges, mivel a terhelt ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a határozat ennek ellenére meghozható és végrehajtható. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a terheltet a határozatról való tájékoztatáskor, különösen elfogásukkor, tájékoztassák a határozat megtámadásának lehetőségéről és az új tárgyaláshoz való jogról is, vagy valamely más jogorvoslatról, a 9. cikknek megfelelően.
- (5) Ez a cikk nem érinti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek úgy rendelkeznek, hogy a bíró vagy az illetékes bíróság ideiglenesen kizárhatja a terheltet a tárgyalásról, ha ez a büntetőeljárás szabályszerű lefolytatásának biztosításához szükséges, amennyiben ez a védelemhez való joggal összhangban áll.
- (6) Ez a cikk nem érinti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek előírják, hogy az eljárást, vagy annak bizonyos szakaszait írásban folytassák le, amennyiben ez a tisztességes eljáráshoz való joggal összhangban áll.

5. AZ ÜGY ANYAGAIBA VALÓ BETEKINTÉS JOGA

A büntetőeljárásban az ügy anyagaiba való betekintés jogát a **2012/13/EU irányelv** [Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról] szabályozza.

Az **ügy anyagaiba való betekintés jogával** kapcsolatban a **DigiRights Projekt a következő (kékekkel jelölt) módosításokat javasolja** az irányelv **7. cikkéhez**:

„(1) Amennyiben valakit a büntetőeljárás bármely szakaszában őrizetbe vesznek, illetve fogva tartanak, a tagállamok biztosítják, hogy az adott ügygel kapcsolatos, az illetékes hatóságok birtokában lévő dokumentumokat, amelyek nélkülözhetetlenek az őrizetbe vétel ellen a nemzeti jog szerinti eredményes panasztételhez, vagy a fogva tartás jogszerűsége felülvizsgálatának nemzeti jog szerinti eredményes kezdeményezéséhez, az őrizetbe vett személy vagy ügyvédje rendelkezésére bocsássák.

Hivatkozással a (6) bekezdésre, ez magában foglalja az őrizetbe vett, vagy letartóztatott személyek vagy ügyvédek betekintésének biztosítását a digitálisan vagy elektronikusan tárolt dokumentumokba és egyéb anyagokba.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a terhelt vagy ügyvédje legalább az illetékes hatóságok birtokában lévő, a terheltre nézve akár kedvező, akár terhelő valamennyi anyagba betekinthessen az eljárás tisztességességének megóvása és a védelemre való felkészülés érdekében.

Hivatkozással a (6) bekezdésre, ez magában foglalja a terhelt vagy ügyvédje betekintésének biztosítását a digitálisan vagy elektronikusan tárolt dokumentumokba és egyéb anyagokba.

(3) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a (2) bekezdésben említett anyagokba való betekintést a védelemhez való jog eredményes gyakorlásának lehetővé tételéhez kellő időben, de legkésőbb a vád tartalmának bírósághoz való, elbírálás céljából történő benyújtásakor biztosítani kell.

Amennyiben további anyagok kerülnek az illetékes hatóságok birtokába, az ezekbe való betekintést a figyelembevételük lehetővé tételéhez kellő időben kell biztosítani.

(4) A (2) és (3) bekezdéstől eltérve – feltéve, hogy ezzel nem sérül a tisztességes eljáráshoz való jog – egyes anyagokba megtagadható a betekintés, ha a betekintés egy másik személy életét vagy alapvető jogait súlyosan veszélyeztethetné, vagy ha a megtagadás valamely fontos közérdek megóvásához feltétlenül szükséges, például abban az esetben, ha a betekintés hátrányosan befolyásolhatja egy folyamatban lévő nyomozást, vagy súlyosan sérthetné a büntetőeljárás megindításának helye szerinti tagállam nemzetbiztonságát. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően az arra vonatkozó határozatot, hogy e bekezdéssel összhangban egyes anyagokba megtagadják a betekintést, igazságügyi hatóság hozza meg, vagy legalább bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze.

(5) Az e cikkben említett betekintés térítésmentesen vehető igénybe.

(6) A tagállamok létrehozhatnak egy olyan rendszert, amely lehetővé teszi az ügyiratokba és egyéb anyagokba való hatékony betekintést, azok hatékony kezelését és megküldését egy biztonságos, hatékony, megbízható és hozzáférhető elektronikus vagy digitális információs rendszer segítségével, amely lehetővé teszi a távoli hozzáférést, információcserét és feldolgozást, és amely biztosítja az ügyiratokba és egyéb anyagokba való digitális betekintés jogát.

Azt követően, hogy az ehhez szükséges műszaki infrastruktúra az adott tagállamban (az előző bekezdés szerinti feltételekkel) létrejött, a terheltek joga van az ügyirataiba és anyagaiba digitálisan és távolról betekinteni mindazokban az esetekben, amikor az e cikk (2), (3) és (4) bekezdésében említett nemzeti szabályoknak megfelelően fennáll a joga az ügyiratokba vagy egyéb anyagokba való betekintésre.

Az ügyiratokba és egyéb anyagokba való digitális vagy elektronikus betekintés biztosítása során a létrehozott rendszernek megfelelő betekintési korlátozásokat kell tartalmaznia annak biztosítása érdekében, hogy a digitális vagy elektronikus fájlban található információkat, anyagokat és bizonyítékokat ne lehessen megrongálni, meghamisítani, törölni, módosítani, jogosultsággal nem rendelkező személy számára hozzáférhetővé tenni, vagy azokba bármilyen más módon beavatkozni.

Ha az ügyiratok vagy az anyagok mérete miatt különleges technikai eszközökre van szükség az azokban foglalt információk hatékony megismeréséhez, ehhez a terheltek és ügyvédje számára megfelelő eszközöket kell biztosítani.”

6. A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogot a **2012/13/EU irányelv** [az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról] szabályozza.

A jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való joggal kapcsolatban a **DigiRights Projekt a következő (késsel jelölt) módosításokat javasolja** az irányelv **3. cikkéhez**:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a terheltek legalább a következő, a nemzeti jog szerint alkalmazandó eljárási jogokról haladéktalanul tájékoztatást kapjanak e jogaik eredményes gyakorlásának lehetővé tétele érdekében:

- a) ügyvéd igénybevételenek joga;
- b) térítésmentes jogi tanácsadásra való bármely jogosultság, és igénybevételenek feltételei;
- c) a vádra vonatkozó tájékoztatáshoz való jog a 6. cikkel összhangban;
- d) a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog;

e) a hallgatáshoz való jog.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás nyújtására szóban vagy írásban, egyszerű és közérthető nyelven kerüljön sor, figyelembe véve a kiszolgáltatott terheltek speciális igényeit.

(3) A terheltek joga van ahhoz, hogy ezen irányelvvel összhangban jogairól és az eljárásról digitális vagy elektronikus úton tájékoztatást kapjon.

A tagállamok létrehozzák a digitális vagy elektronikus tájékoztatás biztonságos, védett és személyazonosságot igazoló rendszerét.

A tagállamok a nemzeti jog alapján további biztosítékokat írhatnak elő az igénybe vett további kommunikációs módokra vonatkozóan, hogy biztosítsák a közölt tájékoztatás hatékony eljutását a terheltekhez.

Ha a tájékoztatás kötelezően adandó tájékoztatásra vagy értesítésre vonatkozik, és a terheltek digitális vagy elektronikus kommunikációt kért, igazolni kell, hogy a kötelező tájékoztatást vagy értesítést annak címzettje vette át. A címzett személyazonosságát olyan módon kell igazolni, hogy az egyenértékű legyen a személyes kézbesítéssel, illetve a tájékoztatás személyes átvételével.”

A váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való joggal kapcsolatban a DigiRights Projekt a következő (kékkel jelölt) módosításokat javasolja az irányelv 6. cikkéhez:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a terheltek a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az őrizetbe vett vagy fogva tartott terheltek tájékoztatást kapjanak az őrizetbe vételük vagy fogva tartásuk okairól, beleértve a bűncselekményt is, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vád tartalmának bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a terheltek szerepének jellegéről.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben az eljárás tisztességességének megóvásához szükséges, a terhelteket haladéktalanul tájékoztassák az e cikkben foglaltakkal összhangban megadott információkban bekövetkezett bármely változásról.

(5) A terheltek jogában áll kérni, hogy az őt illető váddal kapcsolatos, e cikk hatálya alá tartozó bármely tájékoztatást digitális vagy elektronikus úton közöljék vele.

A tagállamok létrehozzák a digitális vagy elektronikus tájékoztatás biztonságos, védett és személyazonosságot igazoló rendszerét.

A tagállamok a nemzeti jog alapján további garanciákat írhatnak elő az igénybe vett további kommunikációs módokra vonatkozóan, hogy biztosítsák a közölt tájékoztatás hatékony eljutását a terheltekhez.

Ha a tájékoztatás kötelezően adandó tájékoztatásra vagy értesítésre vonatkozik, és a terheltek digitális vagy elektronikus kommunikációt kért, igazolni kell, hogy a kötelező tájékoztatást vagy értesítést annak címzettje vette át. A címzett személyazonosságát olyan módon kell igazolni, hogy az egyenértékű legyen a személyes kézbesítéssel, illetve a tájékoztatás személyes átvételével.”